

Antwoord

van Gedeputeerde Staten op vragen van

R. Klumpes (GroenLinks) en A. van Hunnik (GroenLinks)
(d.d. 7 november 2018)

Nummer
3455

Onderwerp
Gebrek netcapaciteit bedreigt energietransitie

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

In het AD van 20 oktober was te lezen dat enkele grote zonneweides op waterbergingslokaties in Boskoop mogelijk 5 jaar vertraging oplopen, omdat netbeheerder Liander onvoldoende netcapaciteit kan leveren:

<https://www.ad.nl/alphen/kabel-blijkt-te-zwak-voor-zonnestroom-in-regio-boskoop~abd697f5/>.

Dergelijke vertragingen bedreigen het behalen van de duurzame doelstellingen van onze provincie.

1. *Bent u op de hoogte van de problematiek rond het ontbreken van voldoende netcapaciteit vanuit Liander in Boskoop?*

Antwoord
Ja.

2. *Speelt deze problematiek breder in de provincie of beperkt die zich tot Boskoop? Graag een toelichting.*

Antwoord

Algemene toelichting

De Energietransitie is een brede maatschappelijke opgave, die zorgt voor uitdagingen die voorheen nog onbekend waren. Een daarvan is het gebruik van het elektriciteitsnet voor het terugleveren van duurzame energie. De bestaande infrastructuur is oorspronkelijk gemaakt om energie van gas- en kolencentrales naar gebruikers te brengen. Hoe verder van de centrale, hoe beperkter de capaciteit van de stroomkabel. In dunbevolkte gebieden (weinig gebruikers) en aan de randen van het verzorgingsgebied heeft de kabel daardoor de minste capaciteit dit is ook het geval in Boskoop.

Zonneparken

Zonnepanelen worden in Nederland al langere tijd ingepast in de elektriciteitsnetten. Ontwikkelingen als dalende prijs van panelen en beschikbaarstelling van subsidies zorgen voor een toename van zowel kleinschalig zon-pv op woningen tot grootschalige ontwikkelingen op (agrarische) bedrijfsdaken en grondgebonden. Vanwege het restrictieve ruimtelijke beleid van de provincie Zuid-Holland worden er in onze provincie weinig grondgebonden zonneparken ontwikkeld.

Congestie Boskoop

Breder speelt congestie rond de regio Zuidplaspolder op onderstation Zevenhuizen waar Boskoop mee verbonden is. Er is onvoldoende netcapaciteit om transportvermogen te kunnen honoreren. De toename van productie in Boskoop is dermate groot waardoor de historische netconfiguratie hier nog niet op kon worden uitgerust. In het zoeken naar de juiste technische oplossing voor Boskoop is het vermogen van de te verwachten ontwikkelingen op die locatie van belang. De gemeente, Liander en TenneT zijn daarover in gesprek.

De oplossing richt zich op de realisatie van één nieuw 150kV/23kV transformatorstation Zuidplaspolder dat in 2023 gereed moet zijn. Ook zijn nieuwe kabeltracés nodig voor de drie verschillende netbeheerders, om gemeentegrens overstijgend, de toenemende vraag naar elektriciteit te kunnen borgen

Er vindt in overleg met beide gemeenten en de provincie een studie plaats naar de meest geschikte locatie. Deze locatiekeuze wordt overigens vooral bepaald door de aansluitbaarheid op zowel 150kv-kabels van TenneT en de doorvertaling daarvan in lagere voltages naar de verzorgingsgebieden van Liander en Stedin. Doorkruising van bestaande infrastructuur, rijksweg A12, spoorzone ProRail en provinciale wegen, bouwlocaties en de daarbij behorende zoneringen vormen hierbij een bijzondere uitdaging.

Verwacht wordt dat medio volgend jaar een voorstel kan worden voorgelegd door de netbeheerders, waarna waar nodig de planologische procedures kunnen worden opgestart.

Langdurige procedures vs. gewenste snelle gebiedsontwikkeling

Het probleem dat is ontstaan in Boskoop is breder dan alleen het niet kunnen honoreren van de aanvragen van de initiatiefnemers die zonnepanelen op hun dak willen plaatsen. De gemeente wil binnen 2 jaar in dit gebied uitbreiden / verder ontwikkelen en de beperking die de capaciteit van het elektriciteitsnet hier betekent is daarvoor een grote belemmering.

Op dit moment is het zo dat de procedure voor het realiseren van een zonnepark korter is dan die voor het verzwaren van het elektriciteitsnetwerk. Dit zorgt voor vertraging in de aansluiting van zonneparken op het netwerk.

3. *Kunt en wilt u een rol pakken om het pleidooi vanuit de gemeente Alphen aan den Rijn (en mogelijk andere gemeenten) voor een versnelde verhoging van de netcapaciteit vanuit Liander kracht bij te zetten en zo ja op welke manier? Graag een toelichting*

Antwoord

De Provincie is in het kader van de Energietransitie op meerdere terreinen ambtelijk in overleg met de netbeheerders in onze provincie.

Wij zijn ook in gesprek met de Gemeente Alphen aan den Rijn en doen ons best om samen met hen en de betrokken netbeheerder te zoeken naar een passende oplossing.

Liander en Stedin hebben ons bericht dat zij op dit moment in gesprek zijn met de gemeente over de ontwikkelingen en de te verwachte vermogensgroei. Dit is onderdeel van de studiefase naar de mogelijkheden voor een technische oplossing specifiek voor Boskoop.

Deze problematiek agenderen wij ook in alle 7 RESsen waar de komende tijd op enige manier aan gewerkt gaat worden: hoe gaan we om met de spanning tussen de plicht van netbeheerders tot het breed maatschappelijk verantwoorden van investeringskosten enerzijds en de gewenste snelle uitrol van lokale opwek van duurzame energie anderzijds. En hoe staat dit in relatie tot bestaande procedures en regelgeving.

4. *Kan de provincie een rol spelen bij het versnellen van de vergroting van de netcapaciteit op deze en andere locaties? Graag een toelichting.*

Antwoord

Naar aanleiding van het vraagstuk is er extra ambtelijk contact geweest met zowel de betrokken netbeheerders (Liander en Stedin) als de Gemeente Alphen aan den Rijn. De Provincie heeft de netbeheerders uitgenodigd voor een vervolgesprek in december om de status van de plannen om een nieuw onderstation te plaatsen toe te lichten.

Daarnaast wordt er een ambtelijke sessie voorbereid voor begin 2019 om uit te zoeken in hoeverre er vanuit de Provincie nog andere mogelijkheden zijn om een rol te spelen bij dergelijke vraagstukken. De regionale netbeheerders en de Gemeente Alphen aan den Rijn zullen hier ook bij worden betrokken.

5. *Ziet het college andere mogelijkheden om deze locaties voor zonneweides te benutten in afwachting van voldoende netcapaciteit, bijvoorbeeld door het creëren van vormen van energieopslag? Graag een toelichting*

Antwoord

Op dit moment werkt ZOWN, een dochterbedrijf van Alliander, in het gebied om meer inzicht te krijgen in de huidige vraag en aanbod (teruglevering) van energie door bestaande en verwachte bedrijven. Zij bieden een microgrid platform dat eventueel (deels) uitkomst kan bieden door lokaal energie op te wekken, op te slaan en uit te leveren.

Daarnaast loopt een initiatief elders in Alphen a/d Rijn om elektriciteit op te slaan in waterstof in samenwerking met Frames, dit is nog in een beginfase, maar kan eventueel ook voor het gebied rond Boskoop een (deel)oplossing bieden.

6. *Zo ja, welke rol kan de provincie hierbij spelen?*

Antwoord

De provincie speelt een rol bij de totstandkoming van Regionale Energie Strategieën. Netcapaciteit is daar één van de thema's. Ook aan de klimaattafels van het Klimaatakkoord is er aandacht voor het vormgeven van de energietransitie en de bijbehorende infrastructuur.

Provincie Zuid-Holland is overigens geen aandeelhouder van Liander of Stedin, dus kan niet langs die formele weg invloed uitoefenen.

Binnen de RES kan de provincie zorgdragen voor het goed betrekken van de netwerkbedrijven op dit onderwerp, maar ook andere relevante thema's die binnen de RES geadresseerd dienen te worden.

Zo wordt ook gekeken naar de ruimtelijke inpassing. Een van de principes van het ruimtelijke beleid voor zonne-energie van de provincie is het beschermen van de schaarse open ruimte en landschapswaarden.

Wij voeren regelmatig overleg met alle betrokken partijen om samen tot passende oplossingen te komen, niet alleen in deze regio, maar voor onze provincie als geheel. Hierbij onderzoeken we ook welke ruimte er is in onze huidige regelgeving, om innovatieve oplossingen mogelijk te maken.

7. *De provincie investeert in de infrastructuur voor energieopslag en transport in de Rotterdamse haven, bent u het met GroenLinks eens dat de provincie ook in de rest van de provincie in dergelijke middelen moet investeren? Graag een toelichting*

Antwoord

Als Provincie vinden wij het zeker belangrijk om te investeren in de Energietransitie. De provincie doet dat overigens zeker niet alleen in de haven, maar stelt ook het Warmte Participatie Fonds (WPF) in staat om de warmte-infrastructuur te verzorgen voor de warmtelevering naar onze huizen en kassen. Daarnaast is de provincie betrokken bij een aantal initiatieven van gemeenten om wijken van het aardgas af te halen, maar ook bij een initiatief op Goeree-Overflakkee om te proberen lokaal opgewekte duurzame energie om te zetten in waterstof.

Daarnaast wordt er zowel vanuit het project Smart Multi Commodity Grid als de komende DataDomeinDagen (februari 2019) onderzocht welke mogelijkheden er zijn voor het slim balanceren van netwerken als het gaat om vraag, aanbod en opslag. Hierbij wordt nadrukkelijk uitgegaan van gebieden met verschillende karakteristieken, dus zowel de meer geïndustrialiseerde gebieden als de landelijke regio's.

Bij deze projecten wordt samengewerkt met verschillende regionale partners.

Den Haag, 3 december 2018

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit